

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Controversiarvm Omnivm Hvivs Ævi Lvthero-Calvinisticarvm Libri Tres

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiæ, 1627

XVII. An Horæ Canonicæ, & Cantus Ecclesiasticus sic, vt sunt, tolerari
queant?

urn:nbn:de:hbz:466:1-35233

HÆRESIARCHÆTHNICI quidam sunt rati orationibus prouidentiam Dei posse mutari: MAS-SALIANI iis solis posse homines iustificari.

II. PERIPATETICI è contra tollebant & Dei prouidentiam, & orationem: PELA-GLIANI viribus liberi arbitrii tribuebant diuina omnia obseruari posse; oratione nil opus: VVICLEF operibus bonis.

III. LUTHERANVS Ioa. Monhemius aiebat, Deum precantibus dare, quod ceteroquin daturus vltro fuit: ideoque orationem esse superuacaneam.

IV. LUTHERANI, itemq; CALVINIANI præferunt permagni ab se fieri orationem; esseque Imperatoriam; (Non tamen Remissionis peccatorum; nec Iustificationis) vt quæ soli tribuenda sint fidei. Negant quoque Satisfactoriam esse, aut Meritoriam.

PAPISTA. Necessaria Oratio est; Quod Deum fleat volentem, non muter: Quod ad iustificatione adiuuet, nō sola efficiat: Quod ea mediante Deus dare decreuerit quædam; aliter non danda: Ideoque præcepta est. Vide in *Luthero-cal. p. 4. q. 86.* Quo verius S. Aug. l. 2. de bono per se. c. 16. *Constat, Deum alia danda non orantibus, sicut initium fidei; alia non nisi orantibus præparasse, sicut perseverantiam.* Perutilis quoque oratio est ad satisfactionem, Meritum, Impetrationem primario. Secundario ad illuminatione montis, Spem, Caritatem, humilitatem, castitatem, contemptum mundi, gustum cœlestium, &c.

QVÆSTIO XVII.

An Hora Canonica, & Cantus Ecclesiasticus sic, vt sunt, tolerari queant?

HÆRESIARCH. PAVLVS SAMOSATENVS sub an. 1280 arguit Ecclesiam de hymnis in Scriptura nō contentis: teste *Eusebio l. 7. hist. c. 26.* VIGILANTIUS, sub an. 406. ab S. Hieronymo reprehensus, quod nudus oraret, & refutatus quod nocturnas vigiliasteciiceret. Eius sectatores dicti sunt *Nyctozontes*, i. somniculosi, ait *Ista. l. 1. Offic. c. 22.* VVICLEFVS Horas Canonicas in multis carpebat: Refutatus à *Tho. VVald. to. 3. de Sac. c. 24.* THABORITÆ in Boemia garriebant tempus conteri Horis dicendis: Ita *Aneas Syluius l. de Orig. Boem. c. 35.*

LUTHERO-CALVINISTÆ Institutum Horarum & rodunt, & reiciunt magis, quam refutare nitantur. Vide in *Luthero-cal. p. 4. q. 86.* Per Salue Regina honorem adimi Deo, darique creaturæ queruntur.

PAPISTA. Horas Ecclesiasticas & Scriptura, & Traditio, & ratio fat tuentur: S. Patres verò in ijs & testandis, & commendandis sunt plurimi; in persoluedis fuerunt toti apud *Bell. l. de bon. op. c. 13.* Particulæ præcipuæ in Salue Regina primario de Deo dicuntur; ac secundario ac infinities inferiore modo etiã Sanctis rectè tribuuntur: hocque amplius Deiparæ. Liquet inductione singularum.

II. HÆRESIARCH. HILARIUS quidam, ait *S. Aug. l. 2. Retract. c. 11.* CANTVM prorsus ex Ecclesiis excludat. HENRICIANI & PETROBRVSIANI, sub an. 1126, teste *Cluniac. ep. ad Epis. c. 10. l. idem innouarunt.* VVICLEF & vocem paulo altiore in precibus non ferebat; Cantum hoc minus; teste *Tho. VVald. to. 3. sit. 2.*

LUTHERANI ac CALVINIANI Cantum in templis affectant; sed & nouant: Antiquū Ecclesiasticū illū aspernantur superbe; petulater insectantur, impiè proscribunt. Liquet in *Luthero-c.*

PAPISTA. Cantus Ecclesiasticus inde è cœlo ab Angelis; ex Vet. Test. ab Dauide; ex Nouo Test. ab turbis Ophanna Christo accinentibus, eum Christo aduertus Phariseos defendente; Ab exemplo Christi in Cœna, Apostolorum Pauli ac Silæ; atque ab illius præcepto; Ab Ecclesiæ Traditione, ad nos vsque descendit. Vnde dispositus est ab Concilijs in Oriente, Italia, Africa, Hispania, Gallia, Germania; testibus S. Patribus: Idq; in Horis concinendis, in sepulturis, in organis, musicisque instrumentis. Et verò suæ constant utilitates eidem, i. Accedit animos ad pietatem: *Aug. l. 9. Conf. c. 6. 2.* Prolixitatem officiorum diuinorum mitigat, vt molesta mi-

Hh nus

nus accidat: *Lactant. l. 6. c. 21. 3.* Testamur infidelibus, nos fidem non crubescere. *Ambr. Ruffinus, Theodore. &c.*

4. Testamur Legem Dei nobis esse periuicendam, iuxta Pl. 118: *Cantabiles mihi erant iustificationes tuae.*

5. Ut etiam illo modo laudemus Deum tota contentione vocis ac corporis. *Iustinus in respons. ad quæst. 107.* Plura in *Luthero-cal. p. 4. q. 87.*

QVÆSTIO XVIII.

Ad IEIUNIUM an requiratur ciborum delectus: possitque præcipi conscientijs?

I. **HÆRESIARCH. ESIONITAS**, Encratitæ, Eustathiani, Priscillianistæ, omnium animantiû carnes immundas esse sorgebant. *Apostolicè* teste *S. Bern. ser. 66. in Cant.* in super vinum asseriebant immundum: ut olim Mahumet ac Manichæi.

II. **NICOLAITAS**, & Valentiniani quosuis cibis quouis tēpore licitos esse, veteriq; non posse. Ita *Tren. l. 1. c. 1.* **IOVINIANVS**, ait *Hier. l. 2.* contra eum, negabat ieiunia & abstinentiam prodesse quicquam.

III. **LUTHERO-CALVINISTÆ** Delectum ciborum, ut hæreticum, negant. Vide *Luthero-cal. p. 4. q. 90.*

PAPISTA. In ieiunijs Delectus ciborum fuit in Veteri Test. vñtatus ac laudatus: non ut ceremonialis, aut iudicialis; sed ut moralis: moralia autem, ut ex natura promanantia, in Lege noua confirmantur etiam; tantum non antiquantur. Hinc vtriusque exempla Instrumenti nobis illustra prælucent: ut rectè ad ieiunij rationem pertinere ciborum delectum asserat Ecclesia.

II. **HÆRESIARCH. Eustathiani & Aeriani**, teste *Socrate l. 2. hist. c. 33.* & *Epiph. her. 57.* negabant Ecclesiam posse lege sua ad ieiunium obstringere conscientias.

LUTHERO-CALVINISTÆ similiter profus. Pater in meo *Luthero-cal. p. 4. q. 92.*

Quin addunt, nec diuina lege vllum præcipi ieiunium, adeo esse liberrimum. *Ibi. q. 91.*

PAPISTA. I. Iustè, licitèque indicit ieiunium, exempla facti docent in Scriptura, ut Ionadab, Mardochei. &c. Vnde Concilia sancta de ieiunijs statuerunt etiam anathematizando violatores eorum, ut Gangrense, Laodicenum, Toletanum, Bracarense. Ideo Tertul. li. de iei. *Benè, quod & Episcopi vniuersæ plebs mandare ieiunia assolēt.* *S. Basil. orat. 2. de iei.* *Omnes aequaliter. & præceptum audiamus. & cum gaudio suscipiunt.* *Angeli sunt, qui per singulas ecclesias ieiunantes describunt.* *Hier. ep. ad Marcellum: Aliud est necessitate, aliud voluntate munus offerre ieiunij.* *Aug. serm. 62. de tempore. Alys diebus ieiunare remedium est, aut præmium: in Quadragesima non ieiunare, peccatum est.*

II. **Lege diuina in genere præceptum est ieiunium.** Vnde *S. Aug. epist. 86. in Euangelicis & Apostolicis literis, totiq; Testamento Nouo, id reuoluēs animo, video præceptum esse ieiunium.* *S. Leo serm. 4. de ieiun.* *illa, quæ rerum futurarum figuræ gerrebant, impletis quæ significauerunt: finita sunt ieiuniorum verò utilitatem Noui Test. gratia non remouit.* &c. *Quia sicut per manet ad intelligentiam Christianam, Dominum Deum tuum adorabis &c. ita quod in iisdem libris de ieiuniorum significatione præceptum est, nulla interpretatione vacuatur.*

III. **HÆRESIARCH. BEGARDI**, esse *Tarrivm. l. 4. Summa de Eccl. p. 2. c. 36.* negabant viros perfectos ad ieiunij attineat; quod peccare nequeant; & contra peccatum sit ieiunium institutum.

LUTHERO-CALVINISTÆ cum soli fidei tribuant iustificationem; cum sese prædestinatos specialiter credant; cum excidere fide ac salute se posse negent; cum electis nullum officere peccatum posse contendant, eo quod non imputetur: omnino sibi misericordiam tribuere perfectionem videntur; adeo, ut nulla egere sese, præterquam Christi, satisfactione propria negent. *Ibidem.*